

Na soukromé a církevní školy už v prvním kole neomezeně

Karla Tondlová

Rozhovor s ministryní školství, mládeže a tělovýchovy Miroslavou Kopicovou

* Kdo Vás oslovil s nabídkou vstoupit do vlády Mirka Topolánka?

Byli to lidé z jeho okolí, kteří se mě zeptali, zda bych byla ochotna figurovat na seznamu několika žen, o kterých uvažovali na funkci ministryně školství. A protože tam byly některé významné ženy, tak jsem to zpočátku brala jen jako jméno do počtu a nepřikládala tomu velký význam.

* Co Vás přimělo k tomu, že jste nakonec nabídku přijala?

Když jsem se objevila na prvním místě, začala jsem to brát velmi vážně. Řekla jsem si, že celý život naplňuji jakousi strategii, kterou jsem se svým týmem zpracovala v minulých letech, a že nyní mám šanci nejen ve své práci pokračovat, ale udělat i krok dál.

* Vy jste pro mnohé lidi v resortu velkou neznámou. Jaká je Vaše politická orientace? Je vám ODS názorově blízká?

Je mi blízká ve smyslu svobody a zodpovědnosti člověka. Pokud jde o mou povahu, jsem spíše člověk hodný, který se snaží všem pomáhat. Nemohu říci, že jsem zcela vyhraněná. Ale co jsem řekla, je pravda a je to pro mne důležité - člověk je sám za sebe zodpovědný, a pokud nemá nějaký handicap, tak je povinen se o sebe starat a využívat své možnosti.

* Co Vašemu rozhodnutí říkali doma?

Musím říci, že nejvíc starostí si dělala moje maminka. Řekla mi, že mám krásnou práci a báječné kolegy a že se vystavuji příliš velkému riziku. Moje dcery to vzaly tak, že já jsem určitě člověk, který dělá to, co si myslí, že je správné, a fandí mi. Můj muž není rád. Ale podporuje mě.

* Média Vás označila za nejrazantnější ministryni ohledně personálních změn. Bylo opravdu rozumné vyměnit všechny náměstky najednou?

Víte, když máte před sebou úkoly, na kterých chcete pracovat, tak si dáváte dohromady svůj tým. A já jsem věděla, že v této situaci potřebuji lidi, kteří jsou nejen odborníky, ale na které se mohu spolehnout a s nimiž mohu hned začít. Nebylo žádného důvodu měnit jednoho dřívě a jiného později, protože práce běží naplno.

* Koho jste si vybrala za své nejbližší spolupracovníky?

Čtyři vedoucí skupin jsem už jmenovala. Chybí mi ještě jeden. Místo náměstka pro vysoké školy nebylo obsazeno, takže pana profesora Petra Matějí jsem jmenovala hned. Místo náměstka pro sport jsem řešila velmi rychle. Byla jsem velmi ráda, že se objevilo jméno pana Iva Kaderky, který je uznávaným odborníkem a expertem v oblasti sportu, ale i v oblasti státní zprávy, což je pro něj ohromná výhoda. Pokud jde o skupinu finanční, povede ji paní náměstkyně Eva Bartoňová. Je to dáma, která je pro tuto práci velmi dobře připravena, protože byla nejen ředitelkou odboru mládeže, ale působila i jako vicehejtmanka. Pokud jde o skupinu dvě, tam jsem sice pana náměstka Müllnera odvolala, ale nechtěla jsem přijít o jeho zkušenosti a on dnes působí jako náměstek na ČŠI. Zatím jsem řízením skupiny dvě pověřila pana Petra Špirhanzla.

* Znamená to, že počítáte s někým novým na místo náměstka pro regionální školství?

Ani ne. Důvodem toho, že jsem ho zatím nejmenovala, je to, že tato skupina bude bezpodmínečně procházet rychlou reorganizací danou rozsahem reformy. Jak tato skupina bude vypadat, je zatím v jednání. Proto jsem si ještě nechala prostor. Ale zatím nepočítám s tím, že by to byl někdo jiný než pan Špirhanzl.

A poslední náměstek, který tu zatím ještě není a který nastoupí 1. října, je náměstek pro evropské záležitosti a strukturální fondy Marek Mora. Měla jsem štěstí, že jsem pro tuto práci získala člověka, který je makroekonom, který pracoval na ministerstvu financí, na ministerstvu průmyslu a který má i zahraniční zkušenosti. V současné době má definitivu v Evropské komisi.

* Blíží se každoroční bitva o státní rozpočet. S jakými požadavky do ní jde ministerstvo školství?

Od ministerstva financí požadujeme navýšení rozpočtu o dvě miliardy. Největší část by měla jít na zvýšení počtu vysokoškoláků o devatenáct tisíc, je to 1,225 miliardy korun. Na sociální stipendia, která schválila ještě minulá vláda a která musíme vyplatit, by mělo jít 225 milionů. Pro budoucí období však počítám s tím, že by je vyplácelo ministerstvo práce a sociálních věcí. Zbylých pět set milionů potřebujeme na státní informační politiku ve vzdělávání. Ministr Vlastimil Tlustý nám přislíbil, že pokud zbude jakákoli možnost po vyjednávání o rozpočtu, bude to ve prospěch našeho resortu. Tato vláda totiž výrazně podporuje prorůstové prvky a školství je pochopitelně prioritou číslo jedna.

* Vy tedy nepočítáte s tím, že byste požadovala více peněz na odměňování učitelů a ostatních pracovníků škol?

Ve státním rozpočtu se počítá s navýšením objemu prostředků na platy o pět procent. Na to máme v rozpočtu peníze. Chtěla bych jen připomenout, že toto navýšení připravila ještě minulá vláda a my jsme je pouze akceptovali.

* Jaký je Váš názor na možné zavedení smluvních platů ve školství, o kterých před volbami hovořil poslanec Walter Bartoš (ODS)?

Pokud by to vedlo ke zvýšení platů ve školství, tak by se to určitě ujalo. Ale já si myslím, že musíme držet určitou systémovost v přístupu. Otázka smluvních platů se podle mého může týkat jen některých vybraných pozic, ale určitě ne celku.

* Mají být platy učitelů hrazeny ze státního rozpočtu jako dosud, nebo by měly přejít do rozpočtů krajů?

Já si myslím, že to je to, co drží celý systém pohromadě. Jestliže zřizovatelé mají nějakou možnost, jak přilepšovat učitelům, to je pochopitelně druhá otázka. Ale převést celý systém odměňování na kraje, to si myslím, že ne.

* V základních školách dnes panuje velká nejistota. V plném proudu je příprava školních vzdělávacích programů, ale nikdo neví, zda se podle nich bude od příštího školního roku učit.

Všechny základní školy budou učit podle rámcového vzdělávacího programu pro základní vzdělávání. Jak já to sama vnímám, je jasný i dostatečně pružný, aby v jeho rámci mohli učitelé učit dobře a kreativně. Jestli je nutné, aby k tomu ještě museli vytvářet školní vzdělávací program, o tom nejsem přesvědčena. Pokud někomu vyhovuje takový model dotvořit, tak to ano, nikomu nebudou kladeny překážky, ale myslím, že řada učitelů ho nebude potřebovat. K definitivnímu rozhodnutí si však ponechávám prostor, protože chci ještě hovořit se zástupci učitelských asociací, odborů apod.

* Kdy budou učitelé a rodiče vědět, na kolik středních škol si budou moci žáci 9. ročníků v prvním kole podávat přihlášku? Na rozhodnutí nemáte mnoho času.

To je pravda. Ve spolupráci s KDU-ČSL jsme připravili návrh, kterým bychom umožnili, aby si děti mohly v prvním kole podávat jednu přihlášku na tzv. státní školu a více přihlášek na soukromé a církevní školy, a tuto změnu bychom chtěli společně prosadit v parlamentu. Já si myslím, že jde o velmi vstřícný krok k rodičům, a věřím, že to bude veřejností dobře přijato.

* Tato změna by se týkala jen soukromých a církevních škol?

To je jen první kolo. Je to jen proto, abychom našli rychlé řešení, protože tato cesta je schůdnější. Vlastní systémová změna teprve přijde. Máme určitou představu povinného druhého kola, ale nic ještě není rozhodnuto.

* Zrovna dnes jsem mluvila s jedním maturantem 2008 a ten mi říkal, ať se nic neruší a neodkládá, protože už chce maturovat podle nových pravidel. Co Vy na to?

Myslím si, že současný stav je nešťastný. Jsem přesvědčena, že nová státní maturita musí být. Ale když se dívám, v jakém stavu je její příprava, tak musím říct, že jsem naprostým příznivcem toho, aby se odložila. Je potřeba mnoho věcí dopracovat. Podívejte se, v jakém postavení je například matematika. Nemůžeme zmást školy tím, že jim umožníme začít, a pak, až se zjistí, že jsou věci v nepořádku, tak je v tom nechat.

* Mimochodem, byla byste pro, aby matematika byla povinným maturitním předmětem?

Ano, určitě. Ale jiná matematika. Ne integrály a kvadratické rovnice. Víte, matematika je podle mne způsob myšlení. Je to logika a já se domnívám, že nemůžeme dětem tuto část kvalifikace vzít.

* Tedy odložení. Jenže nová maturita se připravuje už víc než deset let.

Proto se také tak zlobím. K mému překvapení reforma jako celek není koordinována a řízena z jednoho místa. Její jednotlivé části, ať už to jsou rámcové vzdělávací programy, ať už to jsou maturity a další, se dělají na jednotlivých podřízených organizacích, dokonce ne ani na ministerstvu. Myslím si, že v poslední době se práce příliš rozvolnily a nesměřují k jednomu časovému bodu. A to musíme dát do pořádku. Zkonsolidovat reformu, dát jí strukturu, zprůhlednit ji a zacílit. Věřím, že to ulehčí práci komukoliv, kdo dříve nebo později přijde na mé místo.

“Mám silný vztah ke své práci a je jedno, zda jsem na postu ministryně nebo ředitelky Národního vzdělávacího fondu. Je to pořád oblast vzdělávání. Já ji dělám celý život a mám ji hrozně ráda. A také mám moc ráda lidi. Práce s nimi mě prostě těší,” říká ministryně školství, mládeže a tělovýchovy Miroslava Kopicová.